

НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СВІТАНАК

Беларусь,
твой народ
гаракаецца
Залатцама,
яснага дня!
М. Барановіч.

№13 (177) ВЕРАСЕНЬ 2014 ГОД

У ЦЭНТРЫ ЎВАГІ

МАЛАДОЕ ПАПАЎНЕННЕ

У кадравым палку прыбыло. Сёлета працаваць на Шуміліншчыне будзе 125 маладых спецыялістаў.

Шуміліншчына заўсёды зацікаўлена ў маладых спецыялістах. Менавіта на моладзь раёна ўскладваецца вялікія спадзяванні, якая пасля заканчэння навучальных устаноў прыбывае па размеркаванні ў наш раён на сваё першае працоўнае месца. Кіраўніцтва ў сваю чаргу імкнецца дапамагчы іх станаўленню, робіць усё магчымае, каб замацаваць маладых кадры, стварае ўмовы для далейшай перспектывы і росту.

Сёлетняй восенню ў раёне ў самых розных арганізацыях і прадпрыемствах прыступілі да работы 125 маладых спецыялістаў. Пераважная большасць новых кадраў была накіравана на працу ў сельгаспрадпрыемствы. Да прыкладу, у КУСП "Сіроцінскі" прыйшло працаваць 9 маладых спецыялістаў. Ёсць два выпускнікі з вышэйшай адукацыяй. Так, Алег Сычоў пасля заканчэння Беларускага аграрна-

тэхнічнага ўніверсітэта займае пасаду інжынера машына-трактарнага парка. А выпускніца Беларускай дзяржаўнай сельскагаспадарчай акадэміі Алена Кандрацюк уладкавалася бухгалтарам.

УП "Шумілінскі аргасервіс пабагацеў на 7 выпускнікоў. Тут ужо працуюць адразу чатыры выпускнікі Беларускай дзяржаўнай сельскагаспадарчай акадэміі. Ірына Старавойтава – вядучым аграномам, Вольга Аксёныч – начальнікам базы мінеральных угнаенняў, Вольга Астапішына – юрысконсультам, Аляксандр Кісялёвіч – вядучым інжынерам па эксплуатацыі машына-трактарнага парка. У радах працуючых – дзве выпускніцы Віцебскай дзяржаўнай акадэміі ветэрынарнай медыцыны: Таццяна Бабак зараз выконвае абавязкі галоўнага заатэхніка, а Вікторыя Купрэева – на пасадзе вядучага заатэхніка.

У ААТ Прыдзвінскі прыбыло аж

10 маладых спецыялістаў. Адна з новаспечанай дзесяткі Надзея Пагуляева пасля заканчэння Беларускай дзяржаўнай сельскагаспадарчай акадэміі заняла пасаду эканаміста па працы. Астатнія маюць сярэднеспецыяльную адукацыю. Два выпускнікі Гарадоцкага дзяржаўнага аграрна-тэхнічнага каледжа: Андрэй Смаляроў – працуе інжынерам-электрыкам, а Міхаіл Піліпеняк – загадчыкам машыннага двара. Апроч таго, знайшла сабе працу цэлая брыгада трактарыстаў-машыністаў у складзе Паўла Варахобкі, Максіма Панцюхіна, Святаслава Тарасава (выпускнікоў Ульскага дзяржаўнага прафесійнага ліцэю), а таксама Барыса Іпатава і Аляксандра Марозава (закончылі Віцебскі прафесійна-тэхнічны каледж). Умацавалі маладымі кадрамі і сельгаспадаркі ААТ "Прыазёрны Мір", КУСП "Мішневічы, ААТ "Ляжні", ААТ

"Аграбаравінка", СФГ "Раднік", КУСП "Лаўжанскае", КУСП "Ульскі".

Наогул, праблема кадраў спецыялістаў у сельскагаспадарчай вытворчасці вельмі адчувальная. Да таго ж усё вастрыя яна існуе ва ўсіх сельгаспрадпрыемствах раёна.

Цяпер людзі хочуць жыць і працаваць па-сучаснаму. І, несумненна, быў абраны курс на мадэрнізацыю вытворчасці, укараненне новых і перадавых метадаў гаспадарання будзе спрыяць вырашэнню кадравай праблемы. Хацелася б, каб маладыя людзі пасля адпрацоўкі не марылі з'ехаць у іншае месца, а заставаліся жыць на малой радзіме. І тут многае залежыць ад кіраўніцтва раёна і арганізацый, якія павінны ствараць належныя ўмовы працы і вырашыць існуючыя праблемы, каб у маладых было жаданне працаваць.

Алесь Шумскі

ПАРТАЛ ТВАЙГО ГОРАДА: [HTTP://SHUMILINO.BY](http://shumilino.by)

БЛУКАННЕ

ГРЫБНІКІ МАСАВА ГУБЛЯЮЦА Ў ЛЕСЕ

Восень пачалася з сумных рэкордаў для Віцебскай вобласці. Толькі у першы дзень верасня выратавальнікі шукалі восем заблуканых гора-грыбнікоў аж у сямі рэгіёнах, у тым ліку і ў Шумілінскім раёне.

У раённыя аддзяленні МНС Віцебшчыны толькі 1 верасня паступіла восем паведамленняў аб дапамозе людзям, якія заблудзіліся ў лясных масівах 7 раёнах вобласці: Шумілінскім, Глыбоцкім, Лёзненскім, Пастаўскім, Сенненскім, Бешанковіцкім і Докшыцкім.

Так, у 15:48 паведамленне пра якія заблудзіліся ў лясным масіве каля вёскі Выдрэя Лёзненскага раёна жанчыне і двух мужчынах паступіла на лінію «101». Праз некалькі гадзін зніклі былі знойдзеныя ратавальнікамі, у медыцынскай дапамогі яны не мелі патрэбы, паведамляе прэс-служба МНС.

У той жа дзень у лесе каля вёскі Саўкі Пастаўскага раёна выратавальнікі знайшлі, якія звярнуліся за дапамогай мужчыну і жанчыну. Яны таксама не пацярпелі.

А дырэктар Віцебскай сярэдняй школы заблудзілася ў лясным масіве ў раёне вёскі Скрыдлева Шапечынскага сельскага Савета Віцебскага раёна. Жанчына таксама выйшла на гук сірэны аўтамабіля ПАСП-11 Сенненскага РАНС.

Каля вёскі Шчытоўка Сенненскага раёна ў 17:20 трое мужчын сышлі ў лес і заблукалі. Праўда, ужо ў 19:40 яны былі выяўленыя работнікамі МНС.

А вось жыхароў Глыбокага ратавальнікі змаглі вывесці вывелі з лесу толькі да поўначы. Яшчэ ў лясным масіве каля вёскі Кошчава Бешанковіцкага раёна заблудзіўся будаўнік ПУП «Бешанковіцкі будаўнік», 1957 г.н. Ён выйшаў на гук сірэны АЦ ПАВЧ-1 Бешанковіцкага РАНС.

Адна пенсіянерка, 1946 года нараджэння, па мабільным тэлефоне паведаміла, што яна заблудзілася ў лясным масіве ў раёне в. Гараватка Шапечынскага сельскага Савета Віцебскага раёна. Сувязь з ёй падтрымлівалася па сотовым тэлефоне. Жанчына выйшла на гук сірэны аўтамабіля ПАСП-14 Віцебскага РАНС.

На шчасце, усе заблуканыя былі знойдзены і ў медыцынскай дапамозе не мелі патрэбы.

А вось для 78-гадовай пенсіянеркі з Віцебска, якая прыехала якая месяц таму па ягады ў Шумілінскі раён і заблукала ў Обальскім балоце, гэта паездка скончылася трагічна. Нягледзячы на тое, што пажылую жанчыну шукалі ўсімі сіламі выратавальнікаў, міліцыянераў і ваеннаслужачых, яна знікла без вестак.

Як паказала практыка, найперш выратаўвае блукаючых па лесе грамадзян гук сірэны аўтацыстэрны. Але часцей за ўсё ў лесе губляюцца легкадумныя навічкі, якія, не ведаючы мясцовасці, заходзяць у гушчар лесу, пры гэтым не бяруць з сабой ежы і пітва, не кажучы ўжо пра кампасе. Многія нават забываюць дома мабільны тэлефон, які працуе, вядома, не ўсюды, але пры набліжэнні страціўся да дарог і населеных пунктах ім цалкам можна скарыстацца. Усім знойдзеным дапамог менавіта мабільны тэлефон, па якім яны здолелі звярнуцца да службы выратавання.

Сяржук Горкі
па зводках МНС

ГРАМАДСТВА І ЗАКОН

ДЗЯЎЧЫНКІ ВЫПІЛІ ПІВА ...

Супрацоўнікі Шумілінскага РАУС з 25 жніўня па 8 верасня праводзяць комплекс прафілактычных мерапрыемстваў па папярэджанні правапарушэнняў сярод непаўналетніх.

У першы вераснёскі тыдзень работнікі міліцыі выступаюць у школах раёна, распавядаюць пра шкоду, якую наносіць падлеткаваму арганізму алкаголь, наркаманыя і таксікаманыя. Усяго на ўлік у інспекцыі па справах непаўналетніх РАУС за розныя правапарушэнні знаходзяцца 32 падлетка. Дзевяць з іх распівалі спіртныя напоі.

Так, у нецвярозым стане былі выяўлены чацвёрта хлопцаў з г.п. Обаль. А дзяўчаты з г.п. Шуміліна кампаніяй вырашылі папіць піва. Толькі забыліся, што гэта таксама алкагольны напой, і патрапілі на ўлік у інспекцыю. Паколькі падлеткам яшчэ не споўнілася 16 гадоў, да адміністрацыйнай адказнасці

прыцягнуты іх бацькі. На першы раз ім давалося выкласці з кішэнкі штрафы ў памеры да дзесяці базавых велічынь, у наступны раз штраф будзе ў два разы больш.

На жаль, для некаторых падлеткаў ўжыванне спіртных напояў стала нормай. Чацвёрта стаяць на ўліку ў лекара-нарколога.

Турбуе сітуацыя з наркотыкамі. У нашым раёне ў бягучым годзе такіх выпадкаў не выяўлена. Але побач абласны цэнтр, адкуль могуць прывезці і спайсу, і насвай. Падчас прафілактычных гутарак міліцыянты тлумачаць падлеткам, што за наркаманию пагражае крымінальная адказнасць.

Алесь Прыбярэжны

ПРАВАПАРАДАК

САЧЫЦЕ ЗА РОВАРАМІ

На тэрыторыі Шумілінскага раёна ў гэтым годзе зарэгістравана 11 крадзяжоў ровараў.

Прычым, у большасці выпадкаў у гэтых крадзяжах вінаваты самі грамадзяне, якія пакідаюць ровары без нагляду.

Уладальнікі двухколавага транспарту часта пакідаюць яго на прыдамавой тэрыторыі, у пад'ездах і падвалах жылых дамоў, а таксама ў грамадскіх месцах.

Так, жыхарка райцэнтра мела звычку пакідаць свой горны говар на ноч у пад'ездзе дома. Некалькі разоў "пранесла", але аднойчы ровара не стала. А каштаваў ён больш за тры мільёны рублёў.

Таму аматарам-веласіпедыстам хочацца параіць не пакідаць свайго двухколавага сябра без нагляду. Варта набыць для веласіпеда спецыяльнае супрацьугоннае ўстройства. Не трэба веласіпеды пакідаць у пад'ездах і спадзявацца на дамафонныя дзверы. Як паказвае жыццё, і такія дзверы для злодзеяў – не перашкода.

Калі ля вашага дома, пад'езда ці магазіна нехта ўбачыць падазронах асоб, якія цікавяцца веласіпедамі, запомніце гэтых людзей і тэрмінова паведаміце аб гэтым у міліцыю.

Паводле shumilino.by

БЯСПЕКА ЖЫЦЦЯДЗЕЙНАСЦІ

ГАЛОЎНЫ ВЫРАТАВАЛЬНІК
НАВЕДАЎ ОБАЛЬ

Начальнік Віцебскага абласнога ўпраўлення міністэрства надзвычайнай сітуацый Алік Ганчароў сустрэўся з працоўнымі калектывамі Обальшчыны.

Сустрэча з працоўнымі калектывамі Обальскай сярэдняй школы і Обальскага керамічнага завода Шумілінскага раёна была арганізавана з мэтай прафілактыкі няшчасных выпадкаў і надзвычайных сітуацый. Падчас мерапрыемства Алік Ірэкавіч расказаў работнікам прадпрыемстваў і арганізацый аб сітуацыі з пажарамі і іншымі надзвычайнымі сітуацыямі ў вобласці, падрабязна спыніўся на прычынах падобных здарэнняў і мерах іх прадухілення.

У прыватнасці, абласны чыноўнік адзначыў, што не за гарамі ацяпляльны сезон, таму вельмі важна захаванне нескладаных і абавязковых

правілаў пажарнай бяспекі. Тым больш, што прычынай бяды ў абсалютнай большасці пажараў становіцца звычайная чалавечая неасцярожнасць, якая моцна каштаваць нават жыцця. Асаблівай тэмай прагучалі словы аб неабходнасці строгага кантролю за баўленнем часу дзяцей. Менавіта таму пры размове з педагогамі Обальскай СШ была звернута ўвага пытанням забеспячэння бяспекі дзяцей і навучання іх навыкам бяспекі жыццядзейнасці.

Аб гэтым кіраўнік абласной службы па надзвычайных сітуацыях нагадаў і работнікам Обальскага завода, бо самадyscyпліна і акуратнасць бацькоў важныя не толькі на працы, але і дома. І хаця

большую частку свайго часу дзеці знаходзяцца ў будынку школы, навучыць іх быць асцярожнымі і уважлівымі – гэта абавязак не толькі настаўнікаў.

Пра бяспеку трэба памятаць не толькі дома, але і на вытворчасці, а ў якасці важкіх аргументаў былі прыводзены лічбы і факты. Алік Ганчароў агучыў сумную статыстыку вогненых здарэнняў на тэрыторыі Віцебшчыны, прывёў факты трагічных выпадкаў, калі да бядзе прывялі няўважлівасць або элементарная няўважлівасць. Бо як паказвае практыка працы ратавальнікаў, пажар можа адбыцца ў любым доме, незалежна ад ладу жыцця гаспадароў, іх узросту і сацыяльнага становішча.

Ян Вайтовіч

АКЦЫЯ

АКЦЫЯ НАШЫХ
ВЫРАТАВАЛЬНІКАЎ

Работнікі Шумілінскага аддзела надзвычайных сітуацый правялі ў гандлёвым аб'екце “Цэнтральны Універмаг” мерапрыемства “У цэнтры ўвагі – дзеці”.

Менавіта пад такой назвай з 20 жніўня па 30 верасня як на Шуміліншчыне, так і па ўсёй рэспубліцы праходзіць прафілактычная акцыя, прысвечаная Дню ведаў. Арганізатарам яе выступіла Міністэрства па надзвычайных сітуацыях. Мерапрыемства складаецца з трох этапаў. Першы этап акцыі арганізаваны на аб'ектах гандлю, другі – у агульнаадукацыйных установах, трэці – у дашкольных.

Акцыі праводзяцца з мэтай прыцягнення ўвагі грамадскасці да праблем

траўматызму і гібелі на пажарах з прычыны пакідання дзяцей без нагляду.

Работнікі Шумілінскага РАНС сумесна з прадаўцамі гандлёвай кропкі ў аддзеле рэалізацыі дзіцячага адзення і канцылярскіх прыладаў ладзілі тэматычную выставу. Прынамсі, на прылаўках былі размешчаны вогнетушыцелі і аўтаномныя пажарныя апавяшчальнікі: наглядна-выяўленчая прадукцыя супрацьпажарнай тэматыкі служыла папярэджаннем бацькам “дзяцей, пакінутых без нагляду”. Пры гэтым

усім пакупнікам раздавалі памятку і азбукі бяспекі для школьнікаў. Таксама ў акцыі прымалі ўдзел і вучні профільнага класа МНС СШ №2 горпасёлка Шуміліна.

Апроч таго, наведвальнікі магазіна мелі магчымасць удзельнічаць у віктарыне “На пытанні адказвай, прыз атрымлівай”. Як высветлілася, памятнае падарункі ад работнікаў МНС змаглі атрымаць тыя жыхары Шуміліна, якія аказаліся найбольш дасведчанымі ў пытаннях пажарнай бяспекі.

Уладзімір Амбросаў

ГАНДАЛЬ

ЗАПРАШАЕ НОВЫ МАГАЗІН

У мікрараёне вуліцы 70 год БССР распачаў сваю работу новы магазін “Бонус”. Да паслуг пакупнікоў – будаўнічыя тавары, дзверы, вокны ПВХ, ламінат, шпалеры, а таксама сантэхніка і электраінструменты.

Гэтай падзеі чакалі, бадай што, многія шумілінцы. Прынамсі, намеснік старшыні райвыканкама па эканоміцы Віктар Доктараў упэўнены, што новая гандлёвая кропка будзе запатрабавана пакупнікамі. Адрозна пасля ўрачыстага адкрыцця патак пакупнікоў хлынуў у гандлёвую залу плошчай у 100 кв. метраў. Людзям спадабаліся сучасная прадукцыя, што была завезена прыватнымі прадпрыемствамі. Задаволеныя магазінам, наведвальнікі ахвотна набывалі патрэбны тавар.

Дарэчы, заснавальнік прадпрыемства “Эдэльштайн” Эдуард Мінькоў і яго партнёр па бізнесе – жонка Наталля не выглядалі навічкамі ў сваёй справе. Хаця ўпершыню менавіта яны пачалі гандаль

у райцэнтры камплектамі дзвярэй – міжпакаёвымі ці ўваходнымі вокнамі ПВХ. Прадпрыемальнікі вырашылі пашырыць продаж прадукцыі, якая найбольш карыстаецца попытам у жыхароў раёна. Калі меркаваць па цэнніках, то кошты тавараў ў магазіне “Бонус” невысокія і цалкам канкурэнтназдольныя. Да прыкладу, тыя ж дзверы пачалі купляць адрозна пасля адкрыцця магазіна. Да таго ж у новым магазіне іх не толькі прадаюць дзверы і вокны ПВХ, але і наладзяць ўстаноўку (кошт паслугі – ад 150 да 250 тыс.). Прычым, за выезд на замеры і дастаўку плаціць не трэба.

Прадпрыемальнікамі зроблена стаўка на максімальную зручнасць для пакупнікоў: прыйшоў і ў адным месцы

ўсё неабходнае набыць. Таму прымаюцца заяўкі на самы элітны тавар, які моцна даставіць у сціплыя тэрміны.

Самы недарагі комплект міжпакаёвых дзвярэй каштуе 630 тысяч рублёў, адзверы металічныя (уваходныя) каштуюць ад мільёна 400 тысяч да трох мільёнаў 400 тысяч.

У магазіне прадаецца сантэхніка, электраінструменты, фурнітура, разнастайныя камплектуючыя. Можна заказаць нямецкі ламінат, на днях завязуць новую калекцыю шпалераў.

Магазін “Бонус” прапануе тавар прыгожы, сучасны і якасны. Але ж лепш адзін раз пабачыць, чым сто разоў пачуць ці нават прачытаць. Зазірніце ў магазін!

Ян Вайтовіч

ЗДАРЭННІ, КРЫМІНАЛ

ДЛЯ П'ЯНАГА ДЗЕ
ВАДА, ТАМ І БЯДА

Няшчасны выпадак на вадзе здарыўся каля вёскі Прыазёрная на возеры Круглік.

Амаль кожны год у зводках раёна пра здарэнні значацца тапельцы. Вось і нядаўна на адным з вадаёмаў Шуміліншчыны патануў чалавек, чым папоўніў сумную статыстыку спякотнага надвор'я.

На гэты раз трагічна закончыўся спякотны дзень напрыканцы ліпеня для аднаго мужчыны, які вырашыў адпачыць на падпільку на беразе возера Круглік. Калі ён не вярнуўся дадому, родзічы забілі трывогу. Пошукі прапаўшага сваімі сіламі вынікаў не далі. Аднак на беразе было знойдзена адзенне мужчыны.

На наступны дзень на возера

прыбылі вадалазы з абласнога таварыства ратавання на водах. Яны і знайшлі ў возеры цела тапельца.

Сёлета ў раёне зарэгістраваны ўжо другі выпадак, калі патануў мужчына. А першы выпадак адбыўся яшчэ ў траўні з жыхаром Столінскага раёна, якога знайшлі на возеры Будаўскае каля вёскі Башні.

Як паказала жывіцца, асноўнымі прычынамі гібелі людзей на вадаёмах з'яўляюцца парушэнні правілаў паводзін на вадзе. Тым больш, што вада вабіць да сябе п'яных – цвярозых практычна рэдка топяцца.

Алесь Прыбрэжны

У ПЕНСІЯНЕРКІ
СКРАЛІ ГРОШЫ

Ахвяра злачынства паведаміла ў шумілінскую міліцыю, што пры невядомых абставінах быў учынены крадзеж грошай з яе кватэры.

Пажылыя людзі часта становяцца ахвярай падобных злачынстваў. Здарэнне адбылося 21 жніўня. У Шумілінскі РАУС звярнулася пенсіянерка 1951 года нараджэння. Яна расказала, што з яе кватэры невядомы зламыснік скраў грошы на суму

3,6 млн. рублёў.

У ходзе вышуку папярэдне ўстаноўлена, што злачынства здзейсніў аднавясковец – непрацуючы 1982 года нараджэння. Супраць мужчыны ўзбуджаная крымінальная справа па артыкуле 205 часткі 1 КК Рэспублікі Беларусь

ЗЛОДЗЕІ СКРАЛІ
ЭЛЕКТРАРУХАВІКІ

У вёсцы Язвіна былі выкрадзены тры электрарухавікі са склада, які належыць мясцоваму прадпрыемству.

На Шуміліншчыне стартавала ўборачная капанія. Як вядома, на яе правядзенне дзяржавай затрачана шмат сродкаў. Таму асабліва ўвага супрацоўнікаў праваахоўных органаў надаецца захаванасці выдзеленых на правядзенне кампаніі дзяржаўных сродкаў і матэрыяльных каштоўнасцяў.

Аднак злодзеі таксама не спяць у шапку. Калі ёсць магчымасць пажывіцца дзяржаўным дабром, тады цягнуць усё, што дрэнна ляжыць. У бягучым годзе ўжо выяўлены факты крадзяжу дзяржаўнай маёмасці з сельскагаспадарчых аб'ектаў. Так, ноччу шляхам пранікнення ў складскае памяшканне мясцовага сельгаспрадпрыемства, якое размешчанае ў вёсцы Язвіна Шумілінскага раёна, здзейснены крадзеж трох электрарухавікоў. Нанесены ўрон склаў больш за 2 млн. рублёў.

Дарэчы, часцяком здзяйсняючы крадзеж усяго, што трапляе пад руку, грамадзяне не задумваюцца аб адказнасці.

Так, артыкулам 10.5 Кодэкса аб адміністрацыйных

правапарушэннях Рэспублікі Беларусь (дробны крадзеж) прадугледжана пакаранне ў выглядзе штрафу ад 10 да 30 базавых велічынь (да 4,5 млн. рублёў) або адміністрацыйны арышт. У выпадку, калі дадзенае правапарушэнне здзейснена паўторна на працягу года, штраф павялічваецца да 50 базавых велічынь.

Сяржук Горкі

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – зрабіце бясплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі “Світанак”, то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале <http://kamunikat.org>, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: <http://kamunikat.org/svitanak.html> для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

500-ГОДДЗЕ АРШАНСКАЙ БІТВЫ

Пра значнасьць гэтай бітвы ў гісторыі і яе працяг у сучаснасьці мы гутарым зь пісьменьнікам, аўтарам гістарычных раманаў Леанідам Дайнэкам.

Напярэдадні 500-х угодкаў Аршанскай бітвы стала вядома, што Аршанскі райвыканкам забараніў імпрэзу з гэтай нагоды на гістарычным Крапівенскім полі.

— **Спадар Леанід, ці было для вас нечаканасьцю рашэньне аршанскіх уладаў?**

— Шчыра кажучы, не. Я нават дапускаю, што некаторыя нашы сёньняшнія чыноўнікі ў той бітве былі б не пад сьцягам Канстанціна Астроскага, а пад сьцягам маскоўскага ваяводы Івана Чалядніна. Справа ў тым, што наша дзяржава і яе палітыка, у тым ліку і культурная, знаходзяцца ў магнітным полі Расеі. Дык як жа яны будуць праслаўляць тую бітву, у якой былі разьбітыя продкі іхных гаспадароў? Я быў упэўнены, што забаронаць, але не чакаў, што так катгарычна. Можна ж было б прапусьціць купку людзей на Крапівенскае поле, каб пачыталі вершы, каб гурт «Стары Ольса» пасьпяваў песьні. Было б цудоўна.

Каму гэта перашкаджала? Каму гэта выклік? Мы ж ня ворагі расейскаму народу. Мы ворагі захопнікам, якія прыходзілі на нашу зямлю. У свой час Гітлер абтрэляваў фаўстам Лёндан. Дык што,

англічане ворагі немцам? Не. Так і мы — разьбілі прышлых ворагаў. І правільна зрабілі, паколькі баранілі свой дом, сваю зямлю, сваю дзяржаву. А дзяржавай нашай на той час было ВКЛ, мы былі грамадзянамі і воінамі гэтай дзяржавы. Дарэчы, я зайважыў такую акалічнасьць: слова Ворша паходзіць ад ангельскага слова war — вайна. Вось такое супадзеньне.

— **Бітва пад Воршай апісваецца ў вашым рамане «Назаві сына Канстанцінам». Войска ВКЛ было колькасна меншым, але мела артылерыю. Чаму маскоўцы прыйшлі на Крапівенскае поле без гарматаў?**

— 3-за самаўпэўненасьці сваёй. Яны пакінулі артылерыю ў Смаленску і хуценька рынуліся на безабароннае, як яны думалі, ВКЛ. Маскоўцам хацелася як мага хутчэй рабаваць, забіраць у палон цяглых мужыкоў, маёмасьць. Вядома ж, адсутнасьць артылерыі сыграла сваю ролю. У вырашальны момант Канстанцін Астроскі якраз выставіў сваю артылерыю, якая ўшчэнт зрэзала маскоўскую коньніцу.

Тутпрайвіўсяваенныталент

Астроскага, які спачатку зрабіў выгляд што адступае, і маскоўцы, ашалеўшы ад нечаканай перамогі, парушылі свае баявыя парадкі і рынуліся ў наступ. А войска ВКЛ расступілася, і баярская коньніца Масквы апынулася проста перад жэрламі гарматаў, перад мушкетамі. І пачалі дагэтуль непераможныя маскоўцы ўцякаць — хто як мог ратаваўся. Усё поле было завалена трупамі, вада ў рэчцы стала чырвонай. Загінулі каля 40 тысячаў маскоўцаў, 5 тысячаў трапілі ў палон, у тым ліку галоўны ваявода Чаляднін, яшчэ 8 ваяводаў, 17 ваеначальнікаў высокага рангу, 2000 дзяцей баярскіх. А пераможцам, воінам Канстанціна Астроскага, раздалі 20 000 трафейных маскоўскіх коней. І яны горда паехалі дадому на тых конях.

— **Бітва пад Воршай нечаму навучыла Маскву?**

— На жаль, не навучыла. Вядома, расейцаў шмат, яны аб'яднаныя нейкай царыцкай ідэяй, што ў іх наўсёлер толькі адзін чалавек сядзіць, а ўсе — пад ім. Яны заўсёды атакавалі нашы землі. Яны пашыраліся на ўсход, дайшлі да Ціхага акіяну. Яны хацелі прарвацца

ў Эўропу, шукалі шляхі да Балтыйскага мора — Іван Жажлівы вёў тысячы і тысячы сваіх людзей, але ўсе загінулі і не прабіліся. І сёньняшні прыклад з Украінай — тое самае. Пяцьсот гадоў таму беларусы і ўкраінцы ўваходзілі ў адну дзяржаву — ВКЛ, тады мы ўсе былі ліцьвінамі.

Тады Масква ішла вайной на беларускія землі, а сёньня — на Данбас, на Украіну — нашу сястру ў ВКЛ. Маскоўцы неўспрымальныя да ўрокаў гісторыі. Хоць у іхнага арла дзьве галавы, але глядзяць яны не туды. Я сам гадоў сем жыву ў Расеі. Расейскі народ вельмі добры і шчыры, ён можа і папрацаваць, і чарку выпіць, і пасьпяваць. Але на іх прапаганда ўзьдзеінічае. Глядзіце, фільмы ў іх толькі пра нейкіх супэрагентаў, якія адным ударам трох зьбіваюць з ног, страляюць зь дзьвюх рук, жанчыны таксама. Хутка ўжо і дзеці будуць камісарамі Мэгрэ ў іхных фільмах.

— **Ва Украіне ўгодкі Бітвы пад Воршай будуць адзначацца з размахам — ажно ў пяці гарадах. І апошняе пытаньне. Расея абвесьціла нацыянальным сьвятам дзень 4 лістапада, калі ў 1612 годзе Масква здолела адбіцца ад войска**

Рэчы Паспалітай, куды ўваходзілі і беларускія землі. Беларусь магла б зрабіць сымэтрычны адказ — абвесьціць нацыянальным сьвятам 8 верасьня. Быў бы выйгрышны ход — нават для сёньняшніх уладаў.

— Ход быў бы выйгрышны, але, на жаль, беларускім уладам ён непатрэбен. Пакуль што Дзень беларускай вайскавай славы дзяржаву не цікавіць. А мы памятаем, як у 90-я гады Згуртаваньне беларускіх вайскоўцаў яго адзначала. Як на плошчы прымалі прысягу на вернасьць Беларусі пад бел-чырвона-белым сьцягам 3000 шэрагоўцаў і 600 афіцэраў. Думаю, што рэха Аршанскай бітвы будзе гучаць у сэрцах маладых людзей. Пішучы свае гістарычныя раманы, я хачу, каб мы не забывалі пра тыя далёкія часы, калі наш народ сяліўся, станаўіўся на ногі каля Дняпра, каля Рубона-Дзвіны, каля Нёману — у цэнтры Эўропы. І нам трэба ведаць сваё гераічнае мінулае. Я веру, што дзень 8 верасьня будзе ў будучыні абвешчаны дзяржаўным сьвятам Рэспублікі Беларусь.

(скарочана)

Гутарыў Міхась Скобла svaboda.org

ПАДАТКААБКЛАДАННЕ

«ВЯЛІКАЯ СЯМ'Я» АБЕРНЕЦЦА ВЯЛІКІМ РАЗВОДАМ...

Урад Беларусі ўсур'ёз мае намер павысіць з 2015 года падаходны падатак - на адзін працэнт (да 13%). Пры гэтым прыкрываецца клопатам аб дзецях і павышэнні нараджальнасьці: дадатковыя сродкі нібыта пойдучь на праект «Вялікая сям'я». На справе ж такім чынам спрабуюць проста латаць дзіркі ў бюджэце.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка лічыць магчымым падняць стаўку падаходнага падатку да 13%, накіраваўшы дадатковыя сродкі на падтрымку сем'яў з дзецьмі ў рамках праекта «Вялікая сям'я». «Не разумею, хто тут можа абурацца: гэта ж для твайго дзіцяці! ... Але калі ў цябе адзін - прабач. Хто хоча што-то ад гэтага адсотка атрымаць, хай траіх нараджае», - тлумачыў кіраўнік дзяржавы на спецыяльнай нарадзе 21 жніўня.

Верагодна, рашэньне аб павелічэнні падаходнага падатку з 12 да 13% ужо ўзгоднена на ўсіх узроўнях. Як пра амаль ужо вырашанае пытаньне казаў пра гэта ў інтэрв'ю тэлепраграме «Галоўны эфір» канала «Беларусь 1» і віцэ-прэм'ер Анатоль Тозік.

Праект «Вялікая сям'я» разлічаны на пяць гадоў. У рамках праграмы прапануецца прынараджэнні трэцяга і наступных дзяцей налічваць 10 тысячаў даляраў на дэпазітны рахунак. Выкарыстанне гэтых сродкаў будзе магчымым па дасягненні дзіцем 18 гадоў - іх можна будзе накіраваць на паляпшэнне жыллёвых умоў, адукацыя, паслугі аховы здароўя і фарміраванне дадатковай пенсіі маці. Сума будзе ўлічвацца ў валюце

і штогод індэксавацца на ўзровень інфляцыі долара, таму з улікам штогадовай індэксацыі праз 18 гадоў сям'я атрымае арыентаваныя 14 тысячаў «зялёных». Даспаўнення дзіцяці 18 гадоў грошы могуць быць выкарыстаны толькі ў надзвычайным выпадку - для аказання складанай медыцынскай дапамогі любому члену сям'і.

Але адкуль браць сродкі на такі праект? Тозік патлумачыў: «Нічога з нічога не бывае. Гэта велізарныя грошы, якія патрэбныя сёння для падтрымкі сем'яў, для падтрымкі дзяцей. Частка ў нас ёсць у бюджэце, а частка, хутчэй за ўсё, што будзе прынята рашэньне аб тым, каб усталяваць для ўсіх норму падаходнага падатку ў 13%. Усе гэтыя грошы, як падкрэсліў прэзідэнт, да аднаго рубля, будуць сыходзіць толькі на гэтыя мэты».

Урад прапануе пачаць праект 1 студзеня 2015 г.. Крыніцай яго фінансавання стануць сродкі фонду нацыянальнага развіцця, якія ацэньваюцца ў 1,8 трлн. рублёў штогод. За перыяд дзеяння праекта будзе выдаткавана каля 700-800 мільёнаў даляраў. А каб праект быў акупным, сродкі, залічаныя на дэпазітны рахунак маці ў ААТ «АСБ

Беларусбанк», перададуць у кіраванне Банку развіцця, які будзе ўкладаць іх у эканоміку.

Эксперты называюць ўтапічнай саму ідэю, што сем'і стануць заводзіць больш дзяцей толькі таму, што па дасягненні адным з іх 18 гадоў на рахунак ў маці будзе сума каля 14 тысячаў даляраў. Бо выдаткі на выхаванне дзіцяці сям'і прыйдзеца несьці на працягу ўсіх гэтых 18 гадоў, і выдаткі на гэта будуць несумярна больш атрыманай потым сумы. Ствараецца ўражанне, што «Вялікая сям'я» з'яўляецца толькі прыкрыццём для папаўнення бюджэту і перакладання грошай задной дзяржаўнай кішэні ў другую з невядомай для шырокай грамадскасці мэтай.

Намеснік старшыні Беларускай навукова-прамысловай асацыяцыі (БНПА) Георгій Грыц прызнае ўсю вастрыню праблемы нападнення бюджэту: «Бюджэтных крыніц для выканання бягучых дзяржаўных праграм і задач не хапае. Гаворка ідзе пра адсутнасць трыльёнаў беларускіх рублёў». У такой сітуацыі, кажа ён, да павелічэння падаходнага падатку неабходна ставіць да дадзенасці. У адваротным выпадку з дэфіцытам бюджэту

прыйдзеца спраўляцца праз знешнія запасычання, што ў цяперашніх умовах няпроста, ці нават праводзіць дэвальвацыю.

У той жа час Грыц прагназуе негатыўную рэакцыю з боку бізнесу, на якім «павелічэнне любых падаткаў адбіваецца дрэнна». Ён таксама звяртае ўвагу на тое, што сам механізм павышэння падатку супярэчыць дырэктыве прэзідэнта №4 «Аб развіцці прадпрымальніцкай ініцыятывы і стымуляванні дзелавой актыўнасці ў Рэспубліцы Беларусь». Бо там вызначана, што нарматыўныя прававыя акты, якія змяняюць умовы вядзення бізнесу, павінны ўваходзіць у дзеянне не раней чым праз тры месяцы з дня іх афіцыйнага апублікавання і павінны заагэдзаны абмяркоўвацца ў бізнес-супольнасці.

Згодна з разлікамі экспертаў праекта «Коштурада», у выніку павышэння падаходнага падатку і акцызаў кожны які працуе беларус у сярэднім заплаціць у 2015 годзе ў бюджэт дадаткова каля 1.165.000 беларускіх рублёў (116 даляраў ЗША). Усяго ж будзе сабрана «звыш» каля 5,3 трыльёна рублёў (каля 514млн. даляраў), у тым ліку толькі за кошт павышэння падаходнага падатку - 2, 5 трыльёна (прыкладна 242

мільёны даляраў). За пяць гадоў гэта складзе больш за 1,2 мільярда даляраў. А на праект «Вялікая сям'я», якім і апраўдваецца павышэнне падаходнага падатку, плануецца накіраваць у гэты перыяд 700- 800 мільёнаў. Гэта значыць, нават калі дзяржава выканае гэта сваё абяцанне, то атрымае «чысты прыбытак» у памеры 400-500 мільёнаў даляраў.

Паводле дадзеных эканамічнага агляду Нацыянальнага банка, у першай палове 2014 працягвалася зніжэнне паказчыкаў чыстага прыбытку і прыбытку да падаткаабкладання ў эканоміцы. «Праблема гэтая не новая, і істотнае зніжэнне прыбытку ў прадпрыемстваў пачалося яшчэ ў 2013-м годзе, што прывяло да зніжэння наступленняў па падатку на прыбытак. Гэта значыць, што зніжаецца эфектыўнасць працы бізнесу з прычыны палітыкі, якая праводзіцца нашым урадам. У выніку з'яўляецца праблема з нападненням бюджэту, якую ўрад і спрабуе неяк вырашаць», - тлумачыць эксперт.

Ну а самы лёгкі спосаб - залезці ў кішэню суграмадзян. Што мы зараз і назіраем.

(скарочана)

Алена Спасюк «БЕЛАПАН»

РУСКАЯ КУЛЬТУРА

«... ИСКОННО РУССКОЕ — ЭТО ПИТЬ,
РУБИТЬ ГОЛОВЫ И БРАТЬ ВЗЯТКИ»

Юлия Латынина ищет ответ на вопрос, что же такое — эта особая «русская культура».

Уже полгода, как со времени победы Майдана российские официальные власти, депутаты и телекомментаторы открыли существование особой «русской культуры», которая противостоит европейской бездуховности. Ничего нового они, собственно, не выдумали. Еще Гитлер в «Майн Кампф» противопоставлял суровую нордическую культуру текущему европейскому разврату и бездуховности. Это обычный прием фашизма: подпредлогом освобождения нации от «чуждой культуры» освободить ее от всякой культуры вообще и погрузить во времена и привычки варварства.

В связи с этим: что же такое эта особая «русская культура»? Русская культура, бесспорно, существует, и она дала миру великие образцы музыки, поэзии и литературы. Проблема заключается в то, что русская культура стала великой, когда Россия стала Европой.

Чайковский родился не из балалайки, и Пушкин родился из Царскосельского Лицея, а не из сказок Арины Родионовны. Если бы культурный багаж Пушкина состоял из сказок Арины Родионовны, то его, Пушкина, не было бы. Собственно, его не было бы вообще, потому что не было бы его предка — арапа Петра Великого.

Русская культура стала великой, когда вся она — и русская наука, и русская литература, и русские музыка и живопись, от Ломоносова до Ландау, от Пушкина до Толстого, от Брюллова до Мусоргского, — стала частью западной культуры.

Более того: если бы Петр I не сделал Россию частью европейского мира, то не было бы не только Толстого — Тургенева. Не было бы и столь любимой нашими патриотами Российской империи. Ее бы просто не существовало.

Московская Русь с ее домостроем, ксенофобией, технической отсталостью и, кстати, повальным гомосексуализмом, шокировавшим западных наблюдателей, заняла бы на геополитической карте мира примерно то же положение, что древняя и отсталая Персия.

Нашим патриотам не пришлось бы стенать об утрате Украины: Украина была бы частью Большой Польши или Великой Литвы. Нашим патриотам не пришлось бы страдать по Крыму: в Крыму бы жили

татары; Смоленск бы принадлежал полякам; газовые месторождения в Уренгое разрабатывала бы Великая Швеция, а граница с индустриальной сверхдержавой Японией, в начале XX века ударившейся в поисках природных ресурсов в бурную колонизацию, проходила бы где-нибудь по Уралу.

Именно Петр Великий привил на русский дичок европейский культурный сорт, точнее — перепривил, потому что первая прививка была сделана викингами, но потом татары срубили дерево почти под корень. Так бы и росло оно после татар — с пьянством, с опричниной, с невежеством, с пляской Федьки Басманного перед царем, которому все целуют сапог, пока он рубит головы, и с бесконечной уверенностью невежды и ханжи в собственном превосходстве, если бы не Петр.

После него мы стали носить европейское платье, после него женщины вышли из теремов, после него поэты стали сочинять «оды» и «эпитафии», великосветские хлыщи заговорили о «Венере» и «Бахусе», ученые поехали учиться в западные университеты, и после него родилось в российском дворянстве совершенно неизвестное дотолем и центральное для Европы слово «честь». Дворянское слово «честь», в результате которой новые Иваны Грозные — Петр III и Павел I — получили не опричнину, а табакерку в висок.

Мне многое не нравится на современном Западе, и я часто об этом пишу, но я пишу об этом именно потому, что я ощущаю себя частью этого Запада. Пушкин писал оду об Андрее Шенье, а Лермонтов перелагал Гейне, потому что они ощущали себя частью этой культуры. Андрей Шенье был для них меньшей экзотикой, чем завоевываемый Россией исламский Кавказ. И — так же как Пушкин и Лермонтов — это ощущают миллионы наших соотечественников, которые уезжают на Запад и легко там интегрируются. Обратите внимание: русские — не арабы, не африканцы, — это та нация, которая наиболее легко интегрируется в США и в Европе, вы не слышите о русских, сидящих там десятилетиями на велфере и рассматривающих их как пособие на православный джихад.

Конечно, это круто сказать, что мы

не «растленный Запад», но если мы не Запад, то кто мы?

Кто больше знаком российскому читателю: прекрасная Елена или Ян Гуйфэй? Кто для нас великий полководец: Ганнибал или Чжугэ Лян? Кто для нас основатель империи: Юлий Цезарь или Цинь Шихуанди? Классическая русская литература ссылается на Геродота или на Сыма Цяня? На «Илиаду» или на «Рамаяну»? Цитирует чаще Библию или Коран? С кем Пушкин сравнивал луну: со щитом варяжским и сыром голландским или с китайским лунным зайцем? Сколько выражений в русском языке — калька с французского, а сколько — с китайского или арабского? В гимназиях в качестве классического языка учили греческий и латынь — или язык Корана, читали «Записки о галльской войне» — или «Ши цзин»?

Да что там гимназии — выйдите на Тверскую и читайте подряд окрестные вывески. «Bar 02 Lounge, The Ritz-Carlton Moscow, Bosco, Эвалар, Инком-Недвижимость, Calzedonia, Балкан-экспресс, BM-estate, Маразин Lonsdale, салон Ортобест, «Трансмегаполис», «Универсалтур», Massimo Dutti, TJ collection, Braccialini, Адамас, Рандеву, Росбанк». Вау! Ни одного «Шивы», ни одного «Бараката», ни одной «Гуаньинь», и даже, что уже совсем удивительно, явный дефицит «Ильи Муромца», «Садко» и «Домостроя».

Посмотрите на наши рекламные щиты (вот уж что не обманывается относительно референтных для сознания символов) — и подсчитайте, чего там больше: отсылки к Западу, к Востоку или к «исконно русской старине»? Я уже долгое время этим занимаюсь, и результаты, доложу вам, удивительные. У нас даже элитные коттеджные поселки предпочитают называть «Гринфилд», «Ричмонд», «Гельвеция». И, кстати, в словосочетании «элитный коттеджный поселок» — сколько «русских», а сколько «западных» слов?

Тут, я думаю, огорченный русский читатель вздохнет и скажет: что ж мы за такие неудачливые, у всех есть культура, и только у нас — заимствованный огрызок. Должна успокоить читателя: это не исключение, а норма. Только три современные развитые нации — евреи, китайцы и индийцы — могут

претендовать на тысячелетнюю автохтонность культур. Все остальные — привой, помесь, грязнокровка.

Японская и корейская культура привиты Китаем. Римская культура была заимствованной греческой, а о «европейской» культуре нечего вообще и говорить. Сплошные заимствования. Англия — Европа, но что такое «исконная английская культура»? Культура норманнов-завоевателей? Культура покоренных ими саксов, которые, в свою очередь, отвоевали Англию у кельтов? Культура кельтов, которая к моменту саксонского завоевания была заимствованной римской?..

Еще раз: «исконно русской» культуры не существует, как не существует «исконно прусской», «исконно британской» и даже «исконно европейской культуры». Точно так же как большинство «культурных растений» не существуют в природе и поэтому-то и являются культурными, большинство культур не являются «исконными» и только поэтому являются культурами. Любая современная динамически развивающаяся цивилизация представляет собой пласт многовековых культурных заимствований, а «исконными культурами», начиная с XIX века, занимаются этнография и антропология. Они есть. У папуасов. Мы, слава богу, не папуасы — хотя нас усиленно пытаются ими сделать.

Под лозунгом «Возврата к великой русской культуре» в стремительно фашизирующемся обществе нам предлагают считать исконно русскими хамство, пьянство и бескультурье. Нам внушают, что исконно русское — это пить, рубить головы и брать взятки. А все остальное, мол, гнилой Запад.

Увы, в жестокости и крови нет ничего «исконно русского». Это просто дикость, которая свойственна в ее истоках любой цивилизации. Генрих VIII рубил головы своим женам, но вряд ли Дэвид Кэмерон сможет сделать то же самое и сослаться при этом на «исконные британские традиции». Все успешные цивилизации проходили через скотство и варварство. Но ни одной успешной цивилизации не придет в голову брать скотство за образец. Это в голову приходит только фашизму.

Юлия Латынина
«Новая газета»

ДЭМАКРАТЫЧНЫ РУХ

КАНГРЭС МОЖА ПРАЙСЦІ
ДА КАНЦА ГЭТАГА ГОДА

Беларуская апазіцыя плануе правесці кангрэс дэмакратычных сіл, на якім вызначыцца са сваім кандыдатам у прэзідэнты, да канца 2014 года, паведаміў БелаПАН намеснік старшыні руху «За Свабоду» Юрый Губарэвіч.

"Калі перамовы ў верасні завершацца паспяхова, кангрэс магчыма правесці да канца гэтага года ці, у крайнім выпадку, у пачатку 2015 года", — сказаў ён.

Губарэвіч паведаміў, што сёння прайшлі кансультацыі прадстаўнікоў апазіцыйных арганізацый. «Вырашылі ў наступны раз сабрацца 19 верасня. Верагодна, пасля гэтай сустрэчы будучыя нейкія зрухі, бо больш-менш відаць, што дасягаецца згода адносна працэдур вылучэння кандыдата», — адзначыў ён.

У перамовах адносна вылучэння

адзінага кандыдата ў прэзідэнты ад апазіцыі бяруць удзел сем структур: Беларуская партыя левых «Справядлівы свет», Беларуская сацыял-дэмакратычная партыя (Грамада), рух «За Свабоду», кампанія «Гавары праўду», Аб'яднаная грамадзянская партыя, аргкамітэт па стварэнні партыі «Беларуская хрысціянская дэмакратыя», Партыя БНФ. У сённяшніх кансультацыях не змаглі ўзяць удзел прадстаўнікі сацыял-дэмакратаў і «Справядлівага свету», піша "Наша ніва".

КАРЫКАТУРА

Заснавальнік: Салодкі Сяргей Аляксандравіч
Рэдактар: Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч

Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён,
п/а Амбросавічы.
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.
Газета выдаецца з верасня 2000 г.

Падпісана да друку 16.09.2014 у 18.20
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на бе-
ларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі,
не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дэбраахвотнікамі.